

Miejskie Przedszkole Nr 47 z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Szramka 7
41 - 705 Ruda Śląska 5

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

"Zmysły moim oknem na świat"

Autorzy:

mgr Iwona Barszcz
mgr Agnieszka Herczakowska - Kołodziej
mgr Monika Kominek
mgr Grażyna Kumnacka
mgr Jolanta Mitas

Wstęp

„Jedynym źródłem i kryterium poznawania rzeczywistości są zmysły”

Mądrość ta wypowiedziana w starożytności przez Protagorasa aktualna jest do dziś. Zmysły to podstawa rozwoju każdego człowieka, bowiem dostarczają one informacji o otaczającym nas świecie, wpływając na proces uczenia się i poznawania. Świat wokół nas jest mieszaniną światła, zapachów, rzeczy, które można poznawać za pomocą zmysłów dotyku, wzroku, słuchu i smaku.

*Wszystkiego, co naprawdę trzeba wiedzieć,
nauczyłem się w przedszkolu - o tym, jak żyć,
co robić, jak postępować, współżyć z ludźmi,
patrzeć, odczuwać, myśleć,
marzyć i wyobrażać sobie lepszy świat”.*

Robert Fulghum

Przedszkole, jako jedna z pierwszych instytucji, z którymi styka się dziecko, ma możliwość wyrobienia określonych postaw i umiejętności w kontaktach z innymi ludźmi. Jego wychowawcza działalność ma ogromne znaczenie dla ukształtowania osobowości dziecka. Charakteryzująca dzieci w tym wieku naturalna aktywność, ciekawość i skłonność do naśladownictwa, łatwość czerpania wiedzy z otoczenia, a także wrażliwość emocjonalna, stwarzają korzystne warunki do osiągnięcia pozytywnych efektów zamierzonych działań.

Podstawowym zadaniem przedszkola jest stworzenie dzieciom jak najlepszych warunków do rozwoju osobistego, intelektualnego i społecznego. Wiek przedszkolny jest okresem bardzo istotnym dla dalszego rozwoju dziecka. Każdy przedszkolak posiada wrodzony potencjał, rozwija się według własnych możliwości i nie zawsze może osiągnąć dojrzałość w danym wieku.

Dla prawidłowego rozwoju i funkcjonowania człowieka konieczny jest stały dopływ bodźców zmysłowych do układu nerwowego. Tylko wówczas, gdy możemy gromadzić różnorodne wrażenia zmysłowe z własnego ciała i z otaczającego świata, właściwie je przetwarzać i integrować, nasz układ nerwowy stale się rozwija i dojrzewa. Nasza świadomość samego siebie, orientacja w otoczeniu oraz poczucie bezpieczeństwa regularnie wzrasta.

Stymulacja sensoryczna stanowi więc bardzo ważną formę zajęć dydaktycznych. To nauka życia przez życie. To świadome dostarczanie dzieciom różnego rodzaju bodźców zmysłowych: dotykowych, czucia głębokiego (proprioceptywnych), przedsionkowych (westybularnych), smakowych, węchowych, słuchowych i wzrokowych w celu wywołania zaplanowanych wrażeń i odczuć. Umożliwiając naszym wychowankom poznawanie przez patrzenie, słuchanie, dotykanie, wąchanie i smakowanie, pomagamy im tworzyć globalny, wielozmysłowy, najbardziej dla nich czytelny obraz danego pojęcia. Czyniąc to musimy stale

pamiętać o potrzebach i możliwościach percepcyjnych dzieci i używać tylko takich metod i pomocy, które nie wywołują u nich poczucia dyskomfortu. Poprzez stymulację wielozmysłową (odpowiednio dobrane pod względem jakościowymi ilościowym bodźce sensoryczne), staramy się więc pobudzać, ale i ukierunkowywać globalną percepcję naszych dzieci, po to by w maksymalnym stopniu usprawnić ich funkcjonowanie, poprawić mechanizmy kompensacyjne i adaptacyjne, podnieść komfort ich życia i dać im niezbędne poczucie bezpieczeństwa wynikające ze „zrozumienia”(oczywiście na miarę ich indywidualnych możliwości) siebie i otaczającego świata.

Tworząc innowację pedagogiczną, wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom dzieci i ich rodziców mając jednocześnie świadomość, iż obowiązkiem nauczyciela jest rozbudzenie ciekawości u dziecka poprzez zmysły oraz zachęcenie do poznawania otaczającego go świata. Dzieci czerpią wiele radości z poszukiwań, eksperymentów i obserwacji. Z badań psychologii rozwojowej wynika, że dzieci w wieku przedszkolnym wchodzą w drugi etap zadawania pytań, zaczynając je najczęściej od słów „dlaczego?” lub „czemu?”. Przy pomocy wielozmysłowych zabaw, doświadczeń i eksperymentów można wspólnie z wychowankami poszukiwać odpowiedzi na te pytania, nawet jeśli zahaczają one o dziedziny pozornie trudne. Duże znaczenie ma także doskonalenie kompetencji językowych przedszkolaka, które rozwijają się podczas opisywania przez dzieci np. zaobserwowanych zjawisk przyrody. Realizacja innowacji zaspokoi naturalne potrzeby dziecka; ciekawość i chęć poznawania rzeczywistości wieloma zmysłami, zadawania pytań i dowiadywania się nowych, interesujących rzeczy. Dzieci rozwiną wszystkie procesy poznawcze. Głównym celem jest budowanie u dzieci poczucia radości, bezpieczeństwa, a co za tym idzie wzajemnego zaufania i komunikacji poprzez dostarczanie im określonej ilości i jakości bodźców sensorycznych pobudzających zmysły do działania.

Według psychologa Erika Eriksona, w dzieciństwie powinny ukształtować się jedne z najbardziej istotnych cech osobowości. To z dzieciństwa powinniśmy wynieść zaufanie do świata i siebie samego, wiarę we własne możliwości, poczucie samodzielności, potrzebę działania i odkrywania nowych rzeczy, świadomość własnej wartości. Cechy te stanowią podstawę stałego rozwoju dziecka i jego sukcesów zarówno w edukacji szkolnej jak i późniejszym życiu. Dlatego tak istotne jest, aby odpowiedzialnie i świadomie wykorzystać ten okres i zapewnić dziecku możliwie najlepszy start w dorosłość.

